

Handläggare

Juha Salonsaari

Telefon: 08-508 28 792

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2018-03-13 p 28

**Rapportering från myndigheter och kommuner
till vattenmyndigheterna om genomförandet av
åtgärdsprogram 2016-2021**

Utskick från vattenmyndigheterna Dnr 537-15992-17

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens förslag till svar på återrapportering.
2. Justera ärendet omedelbart

Gunnar Söderholm

Maria Svanholm

Förvaltningschef

Avdelningschef

Sammanfattning

Genom implementeringen av EU:s vattendirektiv (2000/60/EG) har Sveriges kommuner fått ett stort ansvar för att genomföra och driva på arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Kommuner och myndigheter är ansvariga för att miljökvalitetsnormerna ska följas och att åtgärderna enligt åtgärdsprogrammet ska vidtas. Detta regleras i 5 kap 8 § miljöbalken.

I december 2016 beslutade vattendelegationerna i Sveriges fem vattendistrikt om miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och

förvaltningsplan för vattendistriktens vattenförekomster för vattenförvaltningscykel 3, dvs 2016-2021. Åtgärdsprogrammet visar, på en övergripande nivå, vad kommunerna behöver göra för att nå god vattenstatus men ger inte kommunerna konkret väg-ledning för hur detta ska ske. För att möta kraven har Stockholms stad valt att ta fram egna, lokala åtgärdsprogram för samtliga vattenförekomster.

Vattenmyndigheterna riktar åtgärder till elva centrala myndigheter samt till samtliga länsstyrelser och kommuner. Förutom att genomföra de myndighetsspecifika åtgärderna ska myndigheter och kommuner i enlighet med åtgärd 1 i åtgärdsprogrammet, årligen rapportera till vattenmyndigheterna om deras genomförande av åtgärderna enligt åtgärdsprogrammet.

Sammantaget bedömer Miljöförvaltningen att de teoretiska och planeringsmässiga förutsättningarna för att nå miljökvalitetsnormerna och följa åtgärdsprogrammet är relativt goda och att en hållbar dagvattenhantering inom staden kan nås genom handlingsplanen för god vattenstatus, lokala åtgärdsprogram, åtgärdsnivån, riktlinjerna samt de exploateringsavtal staden skriver. Det är dock helt avgörande att det fysiska åtgärdsgenomförandet behöver intensifieras för att god vattenstatus i stadens alla vattenförekomster ska kunna nås i tid.

För att säkerställa ett effektivt fysiskt åtgärdsgenomförande behöver kvarvarande osäkerheter rörande ansvar för projektledning samt investering och drift av såväl åtgärder i avrinningsområdet som i recipient lösas.

Staden har en god organisation för framtagande av lokala åtgärdsprogram och planering av åtgärder på en övergripande nivå, men saknar i dagsläget en effektiv organisation och ändamålsenlig finansieringsform för praktiskt åtgärdsgenomförande och långsiktig drift av åtgärder. Den centrala medelsreserven bidrar till att stimulera mindre investeringar, men löser inte den långsiktiga finansieringen för större investeringsprojekt som löper över flera år samt långsiktig drift eftersom driftsmedlen är årliga.

EU-kommissionen har den 25 januari 2018 i sitt motiverade yttrande till Sverige angående att Sverige inte har infört vattendirektivet fullt ut. En betydande del av kritiken är att Sverige inte infört den så kallade "polluter pays principen" på vattenpolitikens område. Avgifter för vatten användning betalas bara av de fastighetsägare som omfattas av ett allmänt VA-område. Vattenkraft, fastighetsägare med enskilda avlopp och jordbruket belastas inte med några avgifter. Vattenpolitiken blir därmed underfinansierad och det svenska systemet saknar incitament för en mer hållbar vattenanvändning. I praktiken torde kommissionen kräva att Sverige inför en allmän vattenskatt som omfattar alla verksamheter som ligger

utanför vattentjänstlagens tillämpningsområde. Förvaltningen vill erinra om EU således kräver en mer allmän och gemensam finansiering på statlig nivå för att klara kraven i vattendirektivet. Det är inte rimligt att kommunala medel skall bekosta hela vattenarbetet.

En annan kritik som förvaltningen har är att det finns en övertro på tillsynsinsatser för att klara god status i stadens vattenförekomster. Det nu gällande åtgärdsprogrammet till den del det riktas till kommunerna har en sådan inriktning, vilket kan förklara att även uppföljningen har ett sådant fokus. Likväl är det alltför begränsat perspektiv på statusen i en kommuns vattenförekomster. Statusen påverkas av historiska förhållanden, luftburna nedsläpp. Den relevanta frågan till kommunerna vore istället – Vilka åtgärder har kommunen gjort för att god kemisk och ekologisk status skall nås inom föreskriven tid inom kommunens vattenförekomster? Självklart är tillsyn en viktig åtgärd, men det är långt ifrån den enda. För att förbättra möjligheterna att kunna bedöma huruvida miljö kvalitetsnormerna kan följas eller inte anser miljöförvaltningen att återrapporteringen bör kompletteras med en förfrågan om vilka fysiska åtgärder kommunerna har genomfört och planerat att genomföra. Denna information bör användas för att uppdatera informationen gällande åtgärder i databasen VISS – vatteninformationssystem Sverige (<http://viss.lansstyrelsen.se/>). Miljöförvaltningen avser följa denna linje i kommande samverkan med vattenmyndigheterna.

Vattenmiljöfrågorna behöver bli en naturlig del av hela stadsplanerings- och exploateringsprocessen från planering till uppföljning. På grund av de legala begränsningarna i plan- och bygglagen vad gäller möjligheterna att i detaljplaner ställa tekniska egenskapskrav behöver miljökompetensen finnas med i hela stadsbyggnadsprocessen och de miljökrav som ställs behöver följas upp av tillsynsmyndigheten i samband med att projekten har genomförts. När det gäller nybyggnation på stadens mark finns andra förutsättningar att genom markanvisningsavtal med berörd byggherre ställa konkreta krav för att byggnationen inte skall försämra vattenstatusen eller äventyra möjligheterna att nå god status i den berörda vattenförekomsten.

Ärendets beredning

Vattenmyndigheterna skickar årligen ut återrapporteringen till samtliga kommuner och åtgärdsmyndigheter. E-post med länk till webbformuläret har skickats till länsstyrelsernas och kommunernas officiella epostbrevlåda den 1 december 2017.

Förvaltningen har begärt och fått förlängd remisstid till den 20 mars med anledning av att ärendet kommer att tas upp på nämndens

sammanträde den 13 mars. Ärendet måste därför justeras omedelbart.

Miljöförvaltningen har ansvaret för att besvara enkäten. Svaren har tagits fram i samråd med Stockholm Vatten och Avfall och stadsbyggnadskontoret. Svaren har även kommunicerats med övriga hårda förvaltningar.

Miljöförvaltningens förslag till svar finns i bilaga 2 och kommer att skickas in via webbformulär.

Motsvarande uppföljning har genomförts årligen sedan 2011 som en del av uppföljningen av Åtgärdsprogram för vatten 2009-2015 med undantag av 2017 på grund av att åtgärdsprogrammets antagande försköts ett år.

Rapporteringen utgör underlag för en uppföljning av genomförda åtgärder för att bedöma huruvida fastställda miljökvalitetsnormer för vatten kommer att uppnås eller inte.

Under 2017 har vattenmyndigheterna tillsammans med myndigheter och kommuner tagit fram formerna för rapporteringen av det nya åtgärdsprogrammet. Rapporteringen innehåller både kvantitativ och kvalitativ information.

Stockholms stad har genom Miljöförvaltningen den 17 oktober 2017 deltagit på en workshop i syfte att förbättra rapporteringen jämfört med tidigare år. Under denna workshop betonade Miljöförvaltningen vikten av att återrappporteringsfrågorna blir mer konkreta och tydligare kopplar till kommunernas fysiska åtgärdsarbete än tidigare år. Det frågeformulär som Staden har blivit tillsänd är resultatet av bland annat den workshopen och de synpunkter som har inkommit i samband med tidigare års återrappporter. Enkätfrågorna har dock fullt ut inte fått den utformning som hade varit önskvärd.

Bakgrund

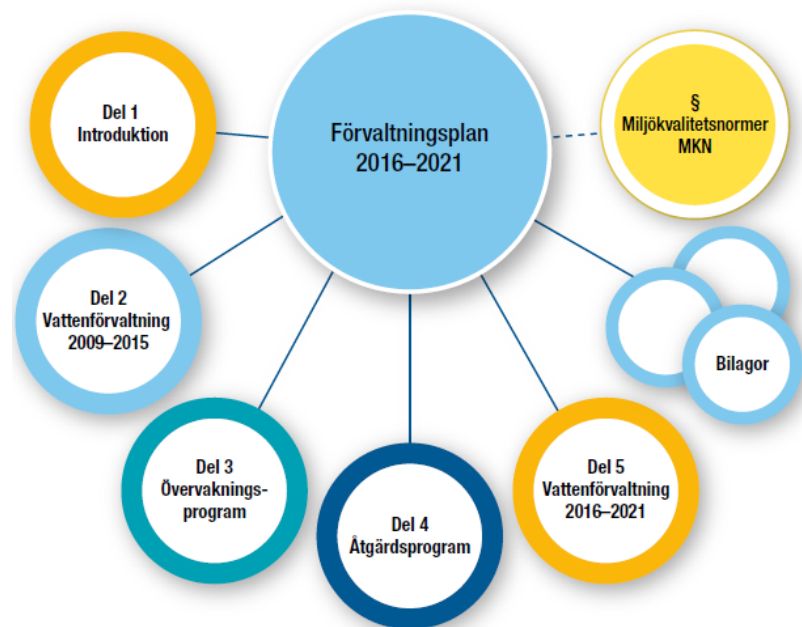
I december 2016 beslutade vattendelegationerna i Sveriges fem vattendistrikt om miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan för vattendistriktens vattenförekomster för vattenförvaltningscykel 3, 2016-2021.

Kommuner och myndigheter är ansvariga till att miljökvalitetsnormerna ska följas och att åtgärder enligt åtgärdsprogrammet ska vidtas. Detta regleras i 5 kap miljöbalken.

Åtgärdsprogrammet riktar åtgärder till elva myndigheter samt till samtliga länsstyrelser och kommuner. Förutom att genomföra de myndighetsspecifika åtgärderna ska myndigheter och kommuner i enlighet med åtgärd 1 i åtgärdsprogrammet, *"Alla myndigheter och*

kommuner som omfattas av detta åtgärdsprogram ska senast i februari varje år, med början 2018, rapportera till Vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående kalenderår i syfte att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten inom myndighetens eller kommunens verksamhetsområde kan följas. Utvecklingen av rapporteringen görs i samverkan med Vattenmyndigheten.”, årligen rapportera till vattenmyndigheterna om deras genomförande av respektive åtgärder.

Åtgärdsprogrammet och övriga delar i förvaltningsplanen åskådliggörs i figur 1 samt beskrivs i nedanstående lista.

Figur 1. Översikt över förvaltningsplanens delar samt föreskriften för miljökvalitetsnormer.

Del 1 sammanfattar och inleder hela förvaltningsplanen. Här beskrivs ansvar, uppdrag och roller på olika nivåer i vattenförvaltningsarbetet, tillsammans med en bakgrund till varför arbetet är så viktigt. Här finns också en sammanfattning av åtgärdsprogrammet.

I del 2 återfinns alla resultat från kartläggnings- och analysarbetet. Här finns även information om principer för framtagande av miljökvalitetsnormerna.

Del 3 utgör Övervakningsprogram 2009–2015 och visar bland annat vilken övervakning som ligger till grund för status-klassificeringarna.

Del 4 innehåller samtliga åtgärder riktade till myndigheter och kommuner samt en sammanfattning av den samhällsekonomiska konsekvensanalysen av dessa åtgärder.

I del 5 beskriver vattenmyndigheterna vilka frågor som behöver beaktas inom vattenförvaltningen de kommande sex åren.

I Länsstyrelsens författningssamling finns föreskriften om miljö-kvalitetsnormer för vatten. För varje vattenförekomst inom vattendistriktet finns beskrivet vilka miljökvalitetsnormer som har fastställts.

Till förvaltningsplanen finns ett antal bilagor. I dessa går det att läsa allt om vilka metoder och arbetssätt som använts i status-klassificeringen, vilka krav från vattenförvaltnings-förordningen som förvaltningsplanen uppfyller och vilka referenser som har använts i arbetet. Bland bilagorna finns även de åtgärdsområdessammanställningar som på en finare geografisk skala beskriver vilka åtgärder som behöver genomföras i syfte att följa miljökvalitetsnormerna.

Förvaltningsplanen och övriga delar finns tillgängliga på vattenmyndigheternas hemsida:

<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/norra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/Forvaltningsplan-2016-2021-for-Norra-ostersjons-vattendistrikt.aspx>

Förutom ovan nämnda underlag återfinns underlag per vattenförekomst rörande statusklassificering, påverkansanalyser samt fysiska åtgärder i databasen VISS – vatteninformationssystem Sverige (<http://viss.lansstyrelsen.se/>).

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

I den sammanställning som följer nedan har av utrymmesskäl endast åtgärdsformuleringen tagits med. För den som är intresserad av mer information hänvisas till åtgärdsprogrammet i sin helhet på vattenmyndigheternas hemsida:

<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/norra-ostersjon/beslutsdokument/Pages/Forvaltningsplan-2016-2021-for-Norra-ostersjons-vattendistrikt.aspx>

Myndigheter och kommuner, åtgärd 1

Alla myndigheter och kommuner som omfattas av detta åtgärdsprogram ska senast i februari varje år, med början 2018, rapportera till Vattenmyndigheten vilka åtgärder som genomförts under föregående kalenderår i syfte att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten inom myndighetens eller kommunens verksamhets-

område kan följas. Utvecklingen av rapporteringen görs i samverkan med Vattenmyndigheten.

Kommunerna åtgärd 1

Kommunerna ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster, i sådan omfattning att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras löpande.

Kommunerna åtgärd 2

Kommunerna ska bedriva tillsyn så att

- a) utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas samt att
- b) tillförseln av växtskyddsmedel minskar,

till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Åtgärden ska medföra att det för berörda verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Kommunerna åtgärd 3

Kommuner ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från

- a) avloppsledningsnät och
- b) avloppsreningsverk

minskar till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Kommunerna åtgärd 4

Kommunerna ska säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp, genom:

- a) att ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där det behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas,
- b) att prioritera tillsynen av enskilda avlopp för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden ska påbörjas omgående genomföras kontinuerligt.

Kommunerna åtgärd 5

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt

- a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn
- b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås,
- c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden,
- d) uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner,
- e) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt-och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Kommunerna åtgärd 6

Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Kommunerna åtgärd 7

Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Kommunerna åtgärd 8

Kommunerna ska utveckla planer för hur dagvatten ska hanteras inom kommunen med avseende på kvantitet och kvalitet. Dagvattenplanerna ska bidra till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Vattenmyndighetens möjligheter att ställa åtgärder riktade mot verksamhetsutövare är begränsad genom den svenska förvaltningsmodellen, vilket innebär att vattenmyndigheterna enbart kan ställa åtgärder mot kommuner i deras roll som myndighet.

Rapporteringen är tänkt att utgöra underlag för en uppföljning av genomförda åtgärder för att bedöma huruvida fastställda miljökvalitetsnormer för vatten kommer att uppnås eller inte. Miljöförvaltningen anser att uppföljningen fungerar för att vattenmyndigheterna ska kunna bilda sig en uppfattning om huruvida kommuner och myndigheter utför sina åtaganden enligt åtgärdsprogrammet, men eftersom steget mellan de administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammet och de faktiska fysiska åtgärder som krävs för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas är så stor är det tveksamt om rapporteringen ger underlag för bedömning av huruvida miljökvalitetsnormerna följs.

Det finns en övertro på att tillsynsinsatser skall säkerställa att vattenförekomsterna når god status i utsatt tid. Det torde bygga på att man inte till fullo har insett den rättsliga konstruktionen av miljökvalitetsnormerna. Dessa är avsedda att beskriva ett önskat miljötillstånd inom ett visst område. Tillståndet är påverkat av många okända källor från okända verksamhetsutövare. Det är av denna anledning mycket viktigt att de påverkansanalyser och källfördelningar som ligger bakom de fysiska åtgärdsförslagen i VISS tydligt kopplas till de åtgärder som finns i åtgärdsprogrammet. Nyckeln ligger i att ytterligare utveckla åtgärdsområdesbilagorna och i dem tydliggöra hur stor del av förbättringsbehovet som olika verksamheter och kommuner som står för. Det behöver inte bara inom avrinningsområdet för en vattenförekomst utan även luftburna nedfall eller utsläpp utanför själva vattenförekomsten. Det påverkas också av utsläpp som sker inom andra kommuner som sålunda ligger utanför stadens jurisdiktion. Tillstånd påverkas också av historiska föroreningar – i Stockholms fall sen flera hundra år från sedan länge avslutade verksamheter och som inte har något rättsligt ansvar för att åtgärda de gamla utsläppen. Lite förenklat

kan man säga alla verksamheter som avslutats före den 1 juli 1969 – vilket är merparten av Stockholms industriella historia – inte har något ansvar för de miljöskador som verksamheten orsakat.

Frågorna i återrapporeringen bör tydligare kopplas till det faktiska fysiska åtgärdsarbete som kommunerna genomför mot bakgrund av åtgärdsområdesbilagorna. Annars finns det risk att kommunernas svar på enkäten ger föga vägledning för att bedöma om en viss vattenförekomst kan uppnå god status inom den utsatta tiden. Miljöförvaltningen hänvisar mot bakgrund av ovanstående till de lokala åtgärdsprogram som är under framtagande. Dessa ger en mer verklighetsanpassad och korrekt bild av huruvida god status kan nås i respektive vattenförekomst än kommunens åtgärder enligt åtgärdsprogrammet.

För att förbättra möjligheterna att kunna bedöma huruvida miljö-kvalitetsnormerna kan följas eller inte anser miljöförvaltningen att återrapporeringen bör kompletteras med en förfrågan om vilka fysiska åtgärder kommunerna har genomfört och planerat att genomföra. Denna information bör användas för att uppdatera informationen gällande åtgärder i databasen VISS – vatten-informationssystem Sverige (<http://viss.lansstyrelsen.se/>). Miljöförvaltningen avser följa denna linje i kommande samverkan med vattenmyndigheterna.

Miljöförvaltningen anser att åtgärderna i åtgärdsprogrammet, åtgärdsområdessammanställningarna och VISS trots förbättringarna sedan förra förvaltningscykeln fortfarande ger för litet stöd för kommunerna i det praktiska åtgärdsgenomförandet.

Mot bakgrund av detta har Miljöförvaltningen tagit fram en handlingsplan som pekar ut vägen mot att uppnå god vattenstatus i stadens vattenförekomster till år 2021 eller senast till år 2027. Handlingsplanen för god vattenstatus antogs av kommunfullmäktige 2015-03-09.

En central del i handlingsplanen för god vattenstatus är att lokala åtgärdsprogram ska utarbetas för de 23 vattenförekomster som ligger helt eller delvis inom stadens gränser. Lokala åtgärdsprogram som tas fram på kommunal nivå har inte samma rättsliga status som Vattenmyndighetens åtgärdsprogram, vilka beslutas med stöd av miljöbalken. De ska ses som ett förtydligande av vad som behöver göras, med utgångspunkt från de åtgärder som Vattenmyndigheten föreslår. Syftet med lokala program är att konkretisera vattenarbetet så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs i enskilda vattenförekomster.

Förutom Handlingsplanen för god vattenstatus samt de lokala åtgärdsprogrammen har kommunfullmäktige även beslutat om en ny dagvattenstrategi i mars 2015. Med utgångspunkt ifrån dag-

vattenstrategin och miljökvalitetsnormerna har en förvaltningsövergripande arbetsgrupp tagit fram riktlinjer samt en åtgärdsnivå i syfte att underlätta och enhetliggöra en hållbar dagvattenhantering i staden. Åtgärdsnivån och riktlinjerna utgör viktiga underlag för att staden ska kunna möta kraven i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Miljöförvaltningen tar fram en årlig tillsynsplan som omfattar alla områden och bygger bl.a. på en miljö- och hälsoutredning där utsläpp till vatten omfattas. Planen är emellertid inte explicit kopplad till de miljökvalitetsnormer som vattenmyndigheten beslutat om. Inom miljötillsynen är det emellertid en självklarhet att granska hela den påverkan som viss verksamhetsutövare har på en vattenförekomst. I samband med framtagandet av de lokala åtgärdsprogrammen kommer också konkreta tillsynsplaner för respektive vattenförekomsts avrinningsområde att tas fram.

Vad gäller dricksvatten och dricksvattenskydd bedömer Miljöförvaltningen utifrån de svar som Stockholm vatten och Avfall har lämnat att skyddet är tillfredsställande och att staden kommer att förlita sig på den regionala vattenförsörjningsplanen och inte ta fram någon egen.

Beträffande frågorna rörande översikts- och detaljplanering har Stadsbyggnadskontoret svarat att staden har goda förutsättningar att planera för att miljökvalitetsnormerna kan följas genom stöd från dagvattenstrategin med åtgärdsnivå och riktlinjer samt underlag från lokala åtgärdsprogram. Områdesplaneringen, som är tänkt att utgöra ett steg mellan översiktsplan och detaljplan ger möjligheter att planera för vattenfrågorna i ett större geografiskt perspektiv.

Miljöförvaltningen bedömer sammantaget att de teoretiska och planeringsmässiga förutsättningarna för att nå målet är relativt goda och att en hållbar dagvattenhantering på stadens egen mark kan nås genom handlingsplanen för god vattenstatus, lokala åtgärdsprogram, åtgärdsnivån, riktlinjerna samt de exploateringsavtal staden skriver. Det är dock helt avgörande att det fysiska åtgärdsgenomförandet behöver intensifieras för att god vattenstatus i stadens alla vattenförekomster ska kunna nås i tid.

För att säkerställa ett effektivt fysiskt åtgärdsgenomförande behöver kvarvarande osäkerheter rörande ansvar för projektledning samt investering och drift av såväl åtgärder i avrinningsområdet som i recipient lösas. Inom avrinningsområdet avses främst åtgärder för att fördröja och rena dagvatten samt sanering av förorenade områden och med åtgärder i recipient avses främst förbättrande av fysiska livsmiljöer, fällning av fosforrika sediment och sanering av förorenade sediment.

Som tidigare nämnts har EU-kommissionen i sitt motiverade yttrande riktat kritik mot konungariket Sverige för att vi inte i tillräcklig grad har säkerställt att all vattenanvändning som har en negativ miljöpåverkan belastas med avgifter. Närmast torde man avse en vattenskatt för alla verksamheter som inte omfattas av Vattentjänstlagen. Särskilt utpekas vattenkraft, eget uttag för industrier, enskilda avlopp och jordbruk.

Kommissionens kritik måste förstås så, att det är vattenanvändningen som sådan som skall bekosta de åtgärder som behöver vidtas för att vattenförekomsterna skall uppnå god status. Det är följaktligen inte rimligt – och möjligen inte ens förenligt med vattendirektivet – att kräva att kommunerna skall bära hela det finansiella ansvaret för att det svenska vattenarbetet vad gäller åtgärder som måste ske och där det inte finns en identifierad verksamhetsutövare som har ansvaret för att bekosta åtgärderna. Vattenmyndigheten kan i sin granskning av kommunernas verksamhet inte bortse från detta förhållande..

Vattenmiljöfrågorna behöver bli en naturlig del av hela stadsplanerings- och exploateringsprocessen från planering till uppföljning. På grund av de legala begränsningarna i plan- och bygglagen vad gäller möjligheterna att i detaljplaner ställa tekniska egenskapskrav behöver miljökompetensen finnas med i hela stadsbyggnadsprocessen och de miljökrav som ställs behöver följas upp av tillsynsmyndigheten i samband med att projekten har genomförts. När det gäller nybyggnation på stadens mark finns andra förutsättningar att genom markanvisningsavtal med berörd byggherre ställa konkreta krav för att byggnationen inte skall försämra vattenstatusen eller äventyra möjligheterna att nå god status i den berörda vattenförekomsten.

Bilagor

1. Missiv till Rapportering från myndigheter och kommuner till vattenmyndigheterna om genomförandet av åtgärdsprogram 2016-2021.
2. Frågor till kommunerna för rapportering av genomförda åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2017 samt miljöförvaltningens förslag till svar på frågorna.